

Artikel

Tata Steel vreest gasgebruik én bouwt erop tegelijk

Column van Jildert Huitema

De Smeltende Dromen van Tata Steel

Tata Steel vreest gasgebruik én bouwt erop tegelijk

Waarom wil de overheid nog staatssteun verlenen aan een bedrijf als Tata Steel, dat zo zwaar juridisch onder vuur ligt? Normaal gesproken gaan overheden en investeerders dit soort bedrijven uit de weg, omdat de risico's te groot zijn. Bovendien ondergraaft Tata Steel NL haar eigen argumenten voor 'groen' staal – de belangrijkste voorwaarde om die staatssteun te ontvangen.

Juridisch onder vuur

Tegen Tata Steel lopen verschillende zaken, variërend van zaken van omwonenden tot class-actions tot allerlei bestuursrechtelijke zaken en zaken van diverse NGO's. Maar er zijn ook zaken van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD). Zij hebben Tata Steel Nederland verschillende malen een Last Onder Dwangsom (LOD) opgelegd in verband met ongere kooks. Recent diende hierover een rechtszaak, met als inzet eventuele sluiting van die zeer vervuilende kookgasfabriek.

De redeneringen die Tata Steel daarbij gebruikt, ondergraven hun hele zogenaamde 'groen'-staalplan. <https://www.tatasteelnederland.com/nieuws/belangrijke-rechtszaak-over-de-kooks--en-gasfabrieken-december-2024>

Op haar eigen website schrijft Tata Steel NL het volgende.

“Als namelijk in beroep zou worden geoordeeld dat het ontstaan van ongere kooks te allen tijde verboden is, ontstaat de situatie dat de

huidige derde last onder dwangsom langzaam, maar onvermijdelijk zal vollopen. Tata Steel Nederland wordt dan geconfronteerd met vergaande vervolgstappen, waaronder zelfs de mogelijkheid van het intrekken van haar vergunning. En dat zou verregaande consequenties hebben. Een eventuele intrekking van de vergunning van de Kooks- en Gasfabrieken zou een funest effect hebben op de interne processen binnen ons bedrijf. Een van de belangrijkste nadelige effecten zou het verlies van kookgas zijn. Het gas dat bij de productie van kooks ontstaat, wordt op dit moment grotendeels ingezet in cruciale bedrijfsprocessen. Valt dit weg, dan zal voor deze processen grote hoeveelheden aardgas moeten worden ingezet. Dit druist in tegen alle (nationale) belangen om het gebruik van aardgas juist zoveel mogelijk te beperken. Samenhangend hiermee zou vervroegde sluiting van een KGF, vanwege de noodzakelijke inkoop van aardgas en kooks, een groot nadelig effect hebben op onze financiële positie. Hiermee komt onze Groen Staal-transitie in gevaar omdat we dan niet meer over voldoende middelen beschikken voor de benodigde investeringen.”

Dit is een buitengewoon wonderlijk argument, want Tata Steels groen-blauwe staalplan betekent juist dat ze kolen willen vervangen door aardgas. Als ze zoals aangekondigd 40% van de fabriek in 2030 veranderen en zelf het ijzer uit het ijzererts gaan halen met behulp van van Direct Reduced Iron (DRI), dan doen ze dat met

› aardgas. Dat betekent 100.000 kuub aardgas per uur! Wat nu **“Dit druist in tegen alle (nationale) belangen om het gebruik van aardgas juist zoveel mogelijk te beperken.”**

Onder de huidige omstandigheden produceert Tata ongeveer 11 miljoen GJ aan kooksgas per jaar. Daarvan wordt een kleine helft gebruikt om de kooks

te kunnen produceren.

Dus krijgt de rest van de fabriek ongeveer 5,5 miljoen GJ per jaar energie van de kooksfabrieken. Eén DRI van 2,5 Mt/j verbruikt 100.000 Nm³/h aan aardgas x 36 MJ/Nm³ x minstens 8.000 uren per jaar. Dat is dus een energiebehoefte van bijna 29 miljoen GJ per jaar. Dus het wegvallen van kooksgas (en

vervanging door aardgas) kan Tata niet betalen, maar een vijfvoudige aankoop van aardgas voor DRI kan wel? Dat snijdt alleen hout als de Nederlandse regering dit aardgas gaat betalen. Dat zou toch heel wonderlijk zijn en **“in-druisen tegen alle (nationale) belangen om het gebruik van aardgas juist zoveel mogelijk te beperken?”** ■

Opinie door Jildert Huitema

De Smeltende Dromen van Tata Steel

Het is een fascinerend en frustrerend schouwspel: de steeds veranderende vergroeningsplannen van Tata Steel. Als een kameleon past het bedrijf zich aan. In 2020 wordt met veel bombarie een CO₂-reductie van 30% in 2030 beloofd. CO₂-opslag onder de Noordzee zou een fluitje van een cent zijn, terwijl het nog nergens grootschalig werd toegepast.

Toen kwamen de mannen van lobbygroep de Zeester in actie. Ze wilden groen staal maken op een nog niet eerder vertoonde manier. De FNV legt de fabriek plat en het groen staalplan mag worden uitgewerkt. De ingenieurs mochten groot dromen. In 2021 waren er plannen voor een waterstof staalfabriek en hypermoderne smeltovens, een technologisch hoogstandje waar de ingenieurs van Tata Steel lyrisch over waren. Maar helaas, te duur en te riskant, zo bleek.

En toen in 2023 kwam de draai, een plotwending die niemand had zien aankomen. In een paar weken kwam het projectteam onder leiding van een onervaren projectleider, die slechts één jaar bij Tata werkt met 3 alternatieven. Er werd ingezet op het voorbereiden van ijzererts met waterstof (uit aardgas, niet met groene waterstof), en dit daarna mengen met schroot en smelten in een minder innovatieve, conventionele smeltoven: een electric arc furnace (EAF).

De onzekerheid hangt als een dikke mist boven IJmuiden. De staalmarkt verslechtert zienderogen,

de financiële positie van Tata Steel Nederland is wankel. Waar andere staalfabrieken in Europa wel met halffabricaten werken, die elders met echt groene waterstof gefabriceerd kunnen worden, ligt dit scenario nog steeds niet op tafel in IJmuiden. De steeds veranderende plannen en de onzekerheden moeten de onderhandelaars van minister Hermans

die onderhandelen weinig comfort geven over de vraag in hoeverre de gevraagde maatwerksubsidies doelmatig zullen zijn.

Het scenario voor de bewoners van de IJmond is wel klip en klaar. Zolang de overheid niet ingrijpt, zullen bewoners blootgesteld worden aan stank, stof en kankerverwekkende stoffen. Dit zal nog doorgaan tot ruim 2040. Het is hoog tijd dat hun recht op een schone leefomgeving serieus wordt genomen. Dag groen staalplan, hallo gezondheid en groene IJmond plan!

Wat gebeurt er écht met staalslakken? Ontdek de schokkende feiten

De staalindustrie kampt met een probleem: staalslakken, een bij-product van staalproductie. Ze worden gepresenteerd als duurzame bouwstof, maar de werkelijkheid is grimmiger. Ze bevatten schadelijke afvalstoffen die niet alleen het milieu, maar ook de gezondheid van omwonenden bedreigen.

Onder het mom van circulariteit belanden deze toxische slakken in onze leefomgeving. In plaatsen als Eerbeek en Spijk trekken burgers aan de bel, terwijl juridische procedures tegen staalgiganten en afvalverwerkers zich opstapelen.

Waarom worden deze stoffen überhaupt hergebruikt? Wat zijn de werkelijke

gevolgen voor mens en natuur? En wie draagt de verantwoordelijkheid? De volgende Staalbode laat zien hoe de grenzen worden overschreden en waarom er dringend actie nodig is.

Blijf op de hoogte – binnenkort meer in de vierde aflevering van de Staalbode.

Contact: info@staalbode.nl

Blijf op de hoogte: staalbode.nl/aanmelden